

Kontrollplan för livsmedelskontrollen 2025–2029

Kontrollområde: Kontroll av livsmedelsanläggningar

Kontrollmyndighet: Bygg- och miljönämnden i Ragunda kommun

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	4
2. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	5
2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan	5
2.1.2 Operativa mål	5
2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom området livsmedel	6
2.2.1 Fokusområden under 2025	6
3. Ansvarsfördelning	7
3.1 Behörig central myndighet	7
3.2 Behörig myndighet för kontrollen	7
3.3 Ansvarsfördelning mellan de berörda myndigheterna	7
3.4 Ansvarsfördelning inom den berörda myndigheten	7
3.5 Opartiskhet på alla nivåer	7
4. Samordning	8
4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter	8
4.2 Samordning inom behöriga myndigheter	8
5. Befogenheter och resurser för kontrollen	8
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	8
5.2 Kontrollpersonal och utrustning	8
5.3 Finansiering av kontrollen	9
5.4 Kompetenskrav och utbildning	9
6. Organisation och utförande av kontrollen	9
6.1 Registrering av kontrollobjekt	9
6.2 Riskbaserad kontroll livsmedelsanläggningar	9
6.3 Rutiner för utförande av kontroll	10
6.4 Rapportering av kontrollresultat	10
6.5 Provtagning och analys	11
6.6 Öppenhet i kontrollen	11
7. Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	11
8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen	12
8.1 Uppföljning	12
8.2 Revisioner	12
8.3 Utvärdering	12
9. Beredskap	13
10. Flerårig nationell kontrollplan	13

Bilaga 1 – Femårig kontrollplan14

1. Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.

Bygg- och miljönämnden i Ragunda Kommun är behörig kontrollmyndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Nämnden ansvarar för att effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar, för vilka kommunen är kontrollansvariga enligt 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen (2006:813), som är lokaliserade inom kommunens gränser. Ansvaret innefattar kontroll av dricksvatten, livsmedelshygien, spårbarhet och redlighet. Betydande arbetsuppgifter inom kontrollen är kontrollmetoderna revision, inspektion och provtagning samt att handlägga ärenden som registrering och riskklassning, utreda misstanke om matförgiftning, årligen rapportera till Livsmedelsverket och fatta beslut i frågor som rör avgifter, sanktioner och åtalsanmälan.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för den operativa offentliga kontrollen för 84 (2022-11-02) livsmedelsanläggningar, så som tillagningskök, restauranger, livsmedelsbutiker, småskalig tillverkning av livsmedel samt dricksvattenanläggningar. Under perioden 2025–2029 kommer Bygg- och miljönämnden att kontrollera samtliga livsmedelsanläggningar i kommunen.

2. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd.

Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap

2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Kontrollen i livsmedelskedjan sträcker sig från jord till bord. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och verkningsfull.

Med utgångspunkt från de övergripande målen har fyra effektmål fastställts. Effektmålen utgår från fyra fokusområden som är säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

- För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
- Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobacter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
- Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCBer och PFAS), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
- Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.1.2 Operativa mål

De övergripande målen för livsmedelskedjan är nedbrutna i operativa mål. Det finns även operativa mål som utgår från effektmålen. De operativa målen bidrar till att nå de gemensamma målen.

De operativa målen tar i första hand sikte på den kontroll som rör livsmedel:

- Som är baslivsmedel.
- Som konsumeras av känsliga grupper som barn och äldre.
- Som är förknippade med kända säkerhets- och redlighetsproblem.

De operativa målen ger en inriktning och prioritering av riskbaserade kontrollinsatser inom ramen för den årliga kontrolltiden. För att säkerställa att alla livsmedelskontrollmyndigheter bidrar till målen finns en uttalad skyldighet för myndigheterna att ta hänsyn till målen i den nationella kontrollplanen och ta in dem i planering och uppföljning av sin kontrollverksamhet.

De operativa målen kontrolleras i tillämpbara branscher tillsammans med den övriga planerade kontrollen. De operativa målen gäller för en treårsperiod. Den förra perioden var mellan 2020–2022. För perioden 2023–2025 finns totalt 20 mål. Bygg- och miljönämnden ska inventera vilka som är aktuella för myndighetens kontrollobjekt och dessa ska finnas med i kontrollplanen. Vilka kontrollobjekt som omfattas av de operativa målen anges i Bygg- och miljönämndens separata planeringsdokument. ~~I oktober 2024, när denna plan tas fram, saknas fortfarande viss information för mål 20 vilket innebär att en bedömning om myndighetens kontroll omfattas av dessa mål inte kan göras. Bygg- och miljönämnden kommer att uppdatera planeringsdokumentet så snart Livsmedelsverket har kommit ut med mer information om dessa operativa mål.~~

De operativa målen fördelas olika på treårsperioden så att ett antal mål kontrolleras varje år. Målet är att samtliga operativa mål som berörs ska vara kontrollerade och rapporterade till Livsmedelsverket inom den angivna tidsramen. I nedanstående tabell redovisas de operativa målen och om de är aktuella för Bygg- och miljönämnden.

Tabell 1. Operativa mål för perioden 2025 med bedömning om de är aktuella för Bygg- och miljönämndens kontrollobjekt.

Operativa mål	Omfattas av kontrollen
Mikrobiologiska och kemiska faror i färdanalys och beredning vid vattenverk (mål 1)	Ja
Säkerhet vid vattenverk och reservoarer (mål 2)	Nej
Nyckelhålsmärkning (mål 3)	Nej
Fet fisk från Östersjön (mål 4)	Nej
Ekologiska varor (mål 5)	Ja
Livsmedelsinformation vid e-handel (mål 6)	Nej
Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner (mål 7)	Nej
Spårbarhet kött (mål 8)	Ja
Skyddade beteckningar (mål 9)	Nej
Allergena ingredienser hos grossister (mål 10)	Nej
Spårbarhet ägg (mål 11)	Ja
Aktörer som släpper ut honung på marknaden (mål 12)	Ja
Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott (mål 13)	Nej
Fusk med tonfisk (mål 14)	Nej
Plastprodukter med otillåtna naturmaterial (mål 15)	Nej
Glykolalkaloider i potatis – (mål 16)	Ja
Kontaktmaterialverksamheter (mål 17)	Nej
Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling (mål 18)	Nej
Opastöriserad mjölk (mål 19)	Nej
Nationell kontrollplanering primärproduktion (mål 20)	Nej

2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom området livsmedel

Bygg- och miljönämnden ska vara med att bidra till de kommunövergripande mål som har beslutats av kommunfullmäktige och som kan sättas i förbindelse till de uppgifter Bygg- och miljönämnden har i livsmedel- och dricksvattenfrågor.

Bygg- och miljönämnden har som mål att:

- Utföra offentlig kontroll enligt fastställd kontrollplan och separat planeringsdokument.
- Kontrollfrekvensen ska utföras på anläggningarna enligt riskklassning och erfarenhet.
- Kontrollen ska utföras i enlighet med Ragunda kommuns servicegaranti.
-

2.2.1 Fokusområden under 2025

Den kontrollskuld som nämnden har till några av de registrerade livsmedelsanläggningarna har ökat på grund av den pandemi som utbröt under året 2020. Att få bort kontrollskulden har varit och är fortsatt en prioritering. Kontrollskulden ska släckas i den mån det är möjligt under 2025 genom att de anläggningar som har kontrollskuldstimmar får längre kontrolltid under ett besök. Detta gäller framför allt de anläggningar som har hög riskklassning.

Under år 2023 beslutade Livsmedelsverket om en ny riskklassning för livsmedels- och dricksvattenanläggningar. Under 2023 har riskklassningen påbörjats genom att inkomna uppgifter ligger till grund för beslut om riskklassning om kontrollfrekvens inom fem år. Målet är att kontrollen 2024 kommer verkställa att samtliga livsmedels- och dricksvattenanläggningar har skickat in korrekta uppgifter och fått ett beslut på kontrollfrekvens på fem år.

Den 15 juli 2021 tog kommunerna över ansvaret att kontrollera material i kontakt med livsmedel, det innebär att alla företag som tillverkar, förädlar eller distribuerar den här typen av kontaktmaterial ska kommunerna kontrollera. Detta blir då ett nytt kontrollområde för Bygg- och miljönämnden. Livsmedelsverket som är den vägledande myndigheten, har understrukt att kommunerna bör invänta vägledning och starta den planerade kontrollen under 2024. Under år 2023 inventerades kontaktmaterialverksamheter i kommunen med resultatet på 0 stycken.

3. Ansvarsfördelning

3.1 Behörig central myndighet

Den centrala myndigheten är Livsmedelsverket och de ska enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813) utföra de uppgifter som enligt EG-bestämmelser kompletterade av Livsmedelslagen ankommer på en myndighet. Livsmedelsverkets uppdrag kommer från riksdag och regering och de ska arbeta för säker mat, säkert dricksvatten, att ingen blir lurad samt hållbara matvanor.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Enligt 11 § i Livsmedelslagen (2006:804) anges att livsmedelskontrollen utförs av Livsmedelsverket, länsstyrelserna och andra statliga myndigheter och kommuner. I Ragunda kommun ansvarar Bygg- och miljönämnden för livsmedelskontrollen.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de berörda myndigheterna

Enligt 23 § i Livsmedelsförordningen (2006:814) fördelas ansvaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar mellan Livsmedelsverket, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, länsstyrelserna och kommunala nämnder.

3.4 Ansvarsfördelning inom den berörda myndigheten

Bygg- och miljökontoret ansvarar för kontroll av alla typer av livsmedelsanläggningar inom sitt ansvarsområde. Beslut och uppgifter delegeras i delegationsordning. För arbetsuppgifter som planerad kontroll och kontroll som ursprungligen inte var planerad, provtagning, rapportering, riskklassning samt registrering ansvarar den miljö- och hälsoskyddsinspektör som arbetar med området livsmedel. Livsmedelskontrollen för kommunen utgör ca ~~70-80%~~ 60% av en heltidstjänst.

Vid ledighet eller sjukdom så tar miljö- och hälsoskyddsinspektör som finns på plats, hand om klagomål och andra brådskande ärenden så som RASFF och misstänkta matförgiftningar. Rutin för handläggning av dessa ärenden finns i gemensam mapp för Bygg- och miljökontoret.

3.5 Opartiskhet på alla nivåer

Om miljö- och hälsoskyddsinspektören i ett ärende inte kan vara opartisk och risk för jäv finns, ska en annan inspektör eller Bygg- och miljöchef överta ärendet. När det endast finns en inspektör på Bygg- och miljökontoret som har ansvaret över livsmedel, kan denne fortfarande bidra med kunskap och råd i ärendet men att någon annan på kontoret får ta beslut och ansvar över det ärendet. Om jävsituation ändå skulle uppstå finns möjlighet att använda kontrollpersonal från annan kommun. Det finns också möjlighet att ta ärendet till Bygg- och miljönämnden för beslut trots att delegation finns.

Enligt Bygg- och miljönämndens reglemente ska en ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

4. Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Förordning (EU) 2017/625 artikel 4.2 ställer krav på effektiv och verkningsfull samordning när fler än en myndighet är behörig att utföra kontroll inom ett och samma område. För att ärenden inte ska riskera att falla mellan stolarna tas kontakt med berörd myndighet vid tveksamhet om vem som har kontrollansvaret.

Samordning med andra myndigheter sker bland annat genom:

- Erfarenhetsutbyte med andra kommuner
- Deltagande i länsträffar 1 - 2 gånger per år.
- Deltagande i Livsmedelsverkets utbildningstillfällen
- Bygg- och miljöchef deltar vid länets miljöchefträffar

4.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Samordning inom Bygg- och miljönämnden sker bland annat genom:

- Kontrollrapporter och beslut granskas av kollega innan de skickas.
- Skriftliga rutiner för olika arbetsmoment som till exempel inspektion och registrering av livsmedelsanläggningar

5. Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Rättslig grund för kontrollmyndighetens befogenheter återfinns i Livsmedelslagen (2006:804), livsmedelsförordningen (2006:813) och förordning (EG) nr 2017/625. Enligt 20 § livsmedelslagen har kontrollmyndigheten, Bygg- och miljönämnden, rätt att få upplysningar, ta del av handlingar samt att få tillträde till lokaler och andra utrymmen som har anknytning till en verksamhet. Enligt 22, 23 och 24 § livsmedelslagen har kontrollmyndigheten möjlighet att meddela förelägganden och förbud samt omhändertara vara vid bristande efterlevnad.

Kontrollmyndighetens befogenheter finns beslutade i Ragunda kommuns delegationsordning för livsmedel. Delegationsordningen anger vem som har möjlighet att ta beslut i nämndens ställe. Med delegationsordningen är det möjligt att ta beslut utan onödiga förseningar så att nödvändiga åtgärder blir effektiva.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Vid kontrollplanens upprättande och efter behovsutredning utgör området livsmedel ca ~~70-80%~~ 60% av en heltidstjänst. Tiden är enligt behovsutredningen varierande då ett antal kontrollobjekt kontrolleras olika år. Efter den nya riskklassningen av alla objekt och den kvarstående kontrollskulden som har sammanställs, utgör kontrollen för 2025 totalt 254 timmar för ordinarie kontroller, varav ca 70 timmar av dessa är kontrollskuld. Timmar för kontrollen baseras på livsmedelsverkets riktvärde för kontrolltid för de olika inriktningarna i riskklassningsmodellen. När denna plan tas fram (2024-10-25) finns två livsmedelsinspektör som har kunskap inom livsmedelskontroll och en inspektör inom dricksvatten som kan samarbeta vid behov. Förutom inspektör finns en administratör på heltid som fungerar som verksamhetsstödande för hela Bygg- och miljökontoret. Denna tjänst täcker idag det behov som finns.

Utrustning och utrymme för omhändertagande av livsmedel finns tillgängligt för kontrollpersonalen. Inspektörer har tillgång till ett labb i kommunhusets källare där det finns utrustning för provtagning av både livsmedel och dricksvatten samt kyl och frys. Det finns även tillgång till skyddskläder och två termometrar varav en används som arbetstermometer och den andra är referenstermometer. Rutiner för kalibrering av termometrarna är upprättad och finns tillgänglig för alla inspektörer på Bygg- och miljökontoret. Det är inspektören som ansvarar för livsmedelskontrollen som har huvudansvaret för att termometrarna är kalibrerade och funktionsdugliga.

För att kunna utföra livsmedelskontroll har inspektören tillgång till bärbar dator med tillbehör, telefon med kamera, verksamhetssystemet Vision samt bil och el-cykel vid behov.

Det finns även avtal med JUNO där inspektör kan få tillgång till lagstiftning samt beslut, domar och vägledning för att bidra med kunskap i beslutsprocess i vissa ärenden.

5.3 Finansiering av kontrollen

Bygg- och miljönämndens offentliga kontroll av livsmedelsanläggningar finansieras med avgifter, enligt förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Förordningen är ny och ersätter den tidigare förordning med samma namn (2006:1166). Avgifter tas ut för registrering, riskklassning, planerad offentlig kontroll samt vid händelsestyrd kontroll som till exempel vid bristande efterlevnad, befogade klagomål och befogade matförgiftningar.

Enligt förordning för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176) kommer debitering ske i efterhand efter utförd kontroll. Efterhandsdebitering kommer att göras för samtliga anläggningar under år 2025.

I den nya förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176) finns det möjlighet för Bygg- och miljönämnden att debitera nedlagd kontrolltid med anledning av ett RASFF-meddelande. Den nya bestämmelsen anger att en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid med anledning av ett RASFF-meddelande endast ska betalas av en aktör om det, efter det att aktören erhöll meddelandet, blivit nödvändigt för nämnden att vidta åtgärder för att spåra eller återkalla de varor som omfattas av meddelandet.

Ny taxa antogs av Kommunfullmäktige 2022-09-29, § 83. Taxan började gälla från 2022-11-01. Taxan är indexreglerad och får räknas upp årligen av Bygg- och miljönämnden utan att det tas som beslut i Kommunfullmäktige.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

Myndigheten strävar efter att kompetensen på enheten ska motsvara kraven i EG-förordning 2017/625. Vid nyanställning krävs bland annat lämplig högskoleutbildning samt kunskap i livsmedelslagstiftning och livsmedelshygien. Myndigheten har en separat kompetensförsörjningsplan som omfattar bland annat kommande utbildningsinsatser. Planen innebär bland annat inspektören ska ha relevant utbildning för det aktuella kontrollområdet.

6. Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering av kontrollobjekt

Enligt förordning (EG) nr 2017/625 om offentlig kontroll finns krav på att kontrollmyndigheten ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. Enligt förordning (EG) 852/2004 om livsmedelshygien ska alla kontrollobjekt som Bygg- och miljönämnden har kontrollansvar för registreras. Bygg- och miljönämnden använder verksamhetssystemet Vision för registrering och övrig diarieföring. Antalet kontrollobjekt som Bygg- och miljönämnden ansvarar över är när denna plan tas fram 86 objekt. Registret över kontrollobjekten finns i Vision. Där framgår det bland annat vad det är för typ av verksamhet som bedrivs, vem som är verksamhetsutövare, var verksamheten bedrivs och aktuell riskklass. Bygg- och miljönämnden uppdaterar registret kontinuerligt, till exempel efter utförd kontroll eller om information om ett kontrollobjekt har kommit in till myndigheten. Vid bedömning om ett företag är ett livsmedelsföretag eller ej används lagstiftningens definitioner och Livsmedelsverkets vägledning om godkännande och registrering.

6.2 Riskbaserad kontroll livsmedelsanläggningar

Bygg- och miljönämnden använder Livsmedelsverkets modell för riskklassning. Modellen består av tre huvudkategorier som är vilken typ av verksamhet, vilka aktiviteter verksamheten har samt verksamhetens omfattning. Genom att verksamhetsutövaren skickar in uppgifter inom samtliga huvudkategorierna görs en poängslagning vilket ger ett resultat på antalet kontrollbesök inom fem år som ska genomföras av

kontrollmyndigheten. Kontrollfrekvensen motsvarar den risk som kontrollobjektet kan ha, vilket innebär att anläggningar med hög risk får en kortare period mellan besökstillfällena. På de anläggningar där god efterlevnad har påvisats finns möjlighet för reduktion av antalet kontrolltillfällen. För att kontrollen skall vara ändamålsenlig skall objekten kontrolleras med avseende på inspektioner, revisioner och provtagningar med jämna mellanrum.

I ett separat planeringsdokument anges hur ofta kontroll ska ske utifrån anläggningens kontrolltillfällen och kvarstående kontrollskuld från tidigare år. Alla anläggningar får inte besök varje år. Det är möjligt för Bygg- och miljönämnden att lägga om planeringen och göra omprioriteringar, anläggningar med hög risk prioriteras först. Frekvensen för kontroll av livsmedelsanläggningarna beror på antalet kontrolltimmar objekten har. I nedanstående tabell redovisas frekvensen för kontrollintervallet fördelat på tilldelad årlig kontrolltid.

Tabell 2. Antal besök en anläggning får utifrån antalet kontrolltimmar.

Tilldelad kontrolltillfällen på 5 år	Kontrollintervall
1	1 besök var femte år
2	2 besök var femte år
3	3 besök var femte år
4	4 besök var femte år
5	1 besök årligen
10	2 besök årligen

I planeringsdokumentet har varje anläggning delats in i en bransch. I tabellen nedan redovisas uppdelningen mellan varje verksamhetstyp.

Tabell 3. Antalet livsmedelsanläggningar som finns registrerade i kommunen november 2023 fördelat på verksamhetstyp.

Bransch	Antal
Restaurang- catering- och barverksamhet	47 52
Detaljhandel	14 13
Transport och lager	0
Partihandel	0
Kontaktmaterial	0
Vatten	23 21
Totalt	84 86

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Bygg- och miljönämnden utför både oanmälda och föranmälda kontroller. Huvudprincipen är att kontrollerna ska vara oanmälda. Vid kontrollen används checklistor som stöd. Checklistans innehåll baseras på vilket typ av kontrollobjekt som kontrolleras. De lagstiftningsområden som ska kontrolleras bestäms bland annat av kontrollplanen och tidigare besök. Lagstiftningsområden som ska kontrolleras för de olika branscherna anges i bilaga 2. De lagstiftningsområdena som är markerade ska prioriteras i kontrollen.

6.4 Rapportering av kontrollresultat

Vid kontroll meddelas livsmedelsföretagen muntligt om kontrollresultatet. Kontrollresultat dokumenteras enligt förordning (EU) 2017/625 artikel 13, i kontrollrapport som förmedlas till livsmedelsföretagaren. Alla kontrollresultat (kontrollrapport) dokumenteras och bevaras i verksamhetssystemet Vision.

Sveriges nationella kontrollplan ska enligt artikel 113 i förordning (EU) 2017/625 följas upp varje år genom en rapport till Europeiska kommissionen. För att Livsmedelsverket ska kunna utföra

rapporteringen behöver de lokala kontrollmyndigheterna lämna uppgifter till Livsmedelsverket som rapporterar vidare till EU-kommissionen. Sammanställning av alla tillsynsbesök som Bygg- och miljönämnden utfört rapporteras därför till Livsmedelsverket genom den årliga Myndighetsrapporteringen.

6.5 Provtagning och analys

Bygg- och miljönämnden anlitar SGS Analytics Sweden för analys av prover uttagna i offentlig kontroll. SGS är ackrediterade och används som laboratorium för hela Jämtland då det genomfördes en gemensam upphandling. Om nämnden skulle anlita annat företag för analys av andra typer av prover så försäkras nämnden sig om att även detta laboratorium är ackrediterat.

Provtagning genomförs både som ett led i att säkerställa att företagens rutiner inom egenkontrollen fungerar samt vid utredningar vid misstanke om matförgiftning. Förutom provtagningar vid misstänkt matförgiftning och för att säkerställa företagarens egenkontroll sker även uttag av livsmedelsprover inom de riksprojekt som anordnas av Livsmedelsverket.

Alla resultat från provtagningar kommuniceras till verksamhetsutövaren som även får en översiktlig förklaring till de olika parametrarna. Resultaten skannas in och diarieförs, original förvaras i akt i arkivet. Resultaten rapporteras även in till Livsmedelsverket, via myndighetsrapporteringen som sker årligen.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen främst av tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock vara sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta skall prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

Efter varje kontrolltillfälle upprättar Bygg- och miljönämnden en kontrollrapport och vid behov ett beslut. Kontrollrapporter och beslut finns i myndighetens verksamhetssystem samt utskrivna på papper i arkiv. Detsamma gäller med andra handlingar som till exempel analysresultat. Dessa handlingar lämnas ut vid förfrågan efter en sekretessprövning. Kontrollrapporter och beslut kan även skickas till andra berörda, till exempel fastighetsägare för kännedom om brister i lokalen har upptäckts vid kontroll. Myndighetens kontrollplan beslutas av Bygg- och miljönämnden. Kontrollplanen finns tillgänglig på Ragunda kommuns hemsida i kallelsen för nämnden samt att den likt kontrollrapporter och andra handlingar även kan begäras ut.

7. Åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Bygg- och miljökontoret vidtar åtgärder vid bristande efterlevnad enligt artikel 138.2 i förordning (EU) nr 2017/625. Enligt artikel 139 i samma förordning ska sanktionerna vara effektiva, proportionella och avskräckande. Det innebär att vid konstaterande avvikelser mot lagstiftningen kommer det följas upp med en uppföljande kontroll. En uppföljande kontroll kan vara en inspektion, revision, provtagning eller att företagaren kan visa upp att åtgärder vidtagits för att avhjälpa bristen. Det kan vara genom att skriftligt, bildligt eller muntligt redovisa för kontrollmyndigheten att avvikelsen är åtgärdad.

De avvikelser som inte åtgärdas av företagaren leder till sanktioner. Livsmedelsverket har en vägledning inom området sanktioner i livsmedelslagstiftningen som kan användas. Vägledningen behandlar administrativa ingripanden på livsmedelsområdet samt tar upp det område som är straffbelagt, dvs. kan

leda till åtal och dom. Vägledningen är inte rättsligt bindande men ger exempel och rekommendationer vid bedömning och tillämpning av lagstiftningen.

Bygg- och miljönämndens juridiska befogenheter att vidta åtgärder som förelägganden, förbud eller begränsningar vid bristande efterlevnad finns bland annat i artikel 138 i förordning (EG) 2017/625.

Inom den egna myndigheten så regleras de juridiska befogenheterna i en delegationsordning.

Att kontrollpersonal får kontinuerlig träning och fortbildning i förvaltningsrätt och andra regler är av stor betydelse för att beslut ska kunna fattas på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Bygg- och miljönämnden är skyldig att anmäla misstanke om brott mot livsmedelslagen förutsatt att överträdelsen är straffbelagd.

8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

För att säkerställa att kontrollplanen följs ska uppföljning göras, kvartalsvis eller om behov finns oftare. Uppföljning av kontrollplanen med tillhörande planeringsdokument redovisas till nämnd vid två tillfällen per år. Därutöver sker uppföljning även genom uppdatering av rutiner och internkontroll.

Vid uppföljning av att kontrollen fungerar, ska följande beskrivas vid redovisning till nämnden.

1. **Utifrån uppdraget beskriva vad som ska göras.**
Detta sker exempelvis genom formulering av mål och strategier för hur målen ska nås, genom prioriteringar och aktiviteter med mera.
2. **Se till att personalen kan göra det som ska göras, på rätt sätt.**
Detta sker exempelvis genom utformande av organisation och policys, instruktioner, handledningar, deltagande i utbildningar, införskaffande av utrustning med mera.
3. **Kontrollera att det som ska göras blir utfört, på rätt sätt.**
Detta sker exempelvis genom en regelbunden internkontroll och att man utvärderar verksamheten. I Ragunda sker verksamhetsuppföljning vid fyra tillfällen per år. Resultatet ska återkopplas in i verksamheten och användas till förbättringar.
4. **Vidta åtgärder om det som ska göras inte blir gjort, eller görs på fel sätt.**
Detta sker exempelvis genom förbättrande av rutiner, kompetensutveckling, omprioriteringar med mera. Kontinuerlig utveckling av verksamheten.

8.2 Revisioner

Bygg- och miljönämndens livsmedelskontroll revideras externt av Länsstyrelsen i Jämtland enligt artikel 6 i förordning (EG) nr 2017/625. Senaste revisionen var juni 2018. Syftet med revision är att granska en kontrollmyndighet för att se om kraven i förordning (EG) nr 882/2004 uppfylls. Därutöver är syftet även att fortsätta förbättra livsmedelskontrollen. Sverige samarbetar med de övriga nordiska länderna om oberoende granskning av ländernas revisionssystem.

8.3 Utvärdering

I samband med uppföljningen av kontrollplanen görs även en utvärdering av den planerade kontrollen. Därutöver sker utvärdering även i Bygg- och miljönämndens internkontroll.

9. Beredskap

Enligt artikel 115.1 i förordning (EU) nr 2017/625 ska kontrollmyndigheten upprätta beredskapsplaner som ska kunna användas som stöd vid krissituationer. Beredskapsplaner finns hos respektive myndighet. Principer för krishantering och system för samverkan mellan myndigheter finns i förordning (2006:942). Ragunda kommuns krishanteringsplan för livsmedel och dricksvatten är beslutad i Bygg- och miljönämnden 2016-03-08, BMN § 18.

10. Flerårig nationell kontrollplan

I Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen i hela livsmedelskedjan är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Där finns även övergripande mål som är gemensamma för alla myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll i livsmedelskedjan samt operativa mål inom lagstiftningens olika områden och aktiviteter för att nå målen.

Kontrollplanen finns på [NKP-webben](#)

Bilaga 1 – Femårig kontrollplan

Bransch	Lagstiftningsområde	2025	2026	2027	2028	2029
Restaurang- catering- och barverksamhet	A. Administrativa krav	X	X	X	X	X
	B. Allmän livsmedelsinformation	X	X	X	X	X
	C. Särskild märkning och information	X		X		X
	D. Skyddade beteckningar		X		X	
	G. Livsmedel för specifika grupper					
	H. Spårbarhet	X	X	X	X	X
	J. Grundförutsättningar, hygien	X	X	X	X	X
	K. HACCP-baserade förfaranden		X	X		X
	O. Övrigt					
Detaljhandel	A. Administrativa krav	X	X	X	X	X
	B. Allmän livsmedelsinformation	X	X	X	X	X
	C. Särskild märkning och information	X		X		X
	D. Skyddade beteckningar		X		X	
	G. Livsmedel för specifika grupper					
	H. Spårbarhet	X		X		X
	J. Grundförutsättningar, hygien	X	X	X	X	X
	K. HACCP-baserade förfaranden		X		X	X
	O. Övrigt					
Vattenverk och övriga dricksvattenanläggningar	N. Särskilda regler för dricksvattenanläggningar	X	X	X	X	X

